

Storstadsspöket

DEN GRÅ MANNEN

av Dan Turell

Det finns alltid en Grå Man på gatan
i var enda stad Jordan runt
den Grå Mannen är gatans skugga
den tredje som alltid går vid din sida
du har en förnimmelse av att det finns någon strax efter dig
som om vargkäftar slog ihop bakom dig
och du vänder dig om men det finns ingen där
och det är den Grå Mannen igen
den Grå Mannen är konstant på väg på en ensam
aftonvandring
den Grå Mannen går förbi öppna krogdörrar och stängda
butiker och medtagna ansikten
för tio år sedan skulle man ha kallat honom "hemlös" eller "rollös"
idag är det något man är och som ingen därför kallar något
den Grå Mannen kan vara klädd i vitt svart eller rött
men han vet själv att han är Grå
Grå av gator och silat stoff
Grå av cigaretter och sprit av apoteks-kemi och önskade uppvaknanden
den Grå Mannen har ofta haft en vild energi
men när han möter honom har den för det mesta gått förlorad
den Grå Mannen är alltid på väg ner och ut
och ser ut som om han kommer att vara borta i morgon
man tror varje gång att det är för sista gången man sett honom
och han ser själv ut som om han vet det
den Grå Mannen är aska
han är försvunnen tid
han är gatan som blivit till kött
och gatdammet klibbar fast vid såväl hans kläder som huvud
och han har inte sovit på tre dagar
och vet åter inte om han skall stanna eller dra iväg
och isåfall vart
till vilken annan stad
för att vandra luften tunn och se samma stelnade ritualer
återuppföras runt omkring
vart skulle en Grå Man resa
var skulle han stanna
vad annat kan den Grå Mannen göra än det han gör
vad annat gör han än går på gatorna
som ett osynligt finger i luften
till en ny gata till en ny gata till sin död
det finns alltid en Grå Man på gatan
en gående döds-kalle färdas på din väg medan du sitter här
och därför vill inte någon av juke-boxarna tåga
och ingen rörelse påverka kapitalmarknaden
vad som än händer honom
medan han går och går
och bakom honom går Charlie Parker och sliter himlen i stycken
går William S. Burroughs och klipper hål i luften
går Andy Warhol kamouflerad till fönsterruta
går Mahatma Gandhi och Ho Chi Minh
i en person med oändligt melankoliska ögon
vända mot fjärran vita skyar
och under tiden försvinner den Grå Mannen som slukad av dimma
ingen ser honom på en tid
och plötsligt så är han där igen
lika frånvarande som alltid
alltid mitt i världen och lika långt ifrån den
som ett märke på tapeten efter kniven från just den natten
som en rispa på bordet från tiden då dottern var två
eller en ganska märklig fläck på lakanet efter dramat

Dan Turell är en levande legend i Danmark, han personifierar begreppet Beat. En genuin freak, som brukade kännas igen på det svarta nagellacket, de mörka solglasögonen och det rakade huvudet.

En skandalman som hade varit en omöjlighet i svenskt kulturliv bl.a. med tanke på hans omfattande intresse för droger. Hans litterära produktion är imponerande – ett femtiotal böcker har han hunnit skriva, det utsvävande livet till trots. Då måste man också ta i beaktande att det är litteratur i ordets rätta bemärkelse det är fråga om.

Förutom författandet sysslar Turell också med journalistik och musik. När han inte hållit till i sin födelsestad Köpenhamn så har han befunnit sig i andra storstäder bl.a. Stockholm (som han avskyr), New York, Rom, Berlin och Amsterdam.

Som poet har Turell experimenterat mycket framförallt med cut-up tekniken och en viss påverkan från William S. Burroughs går ibland att skönja. Att Ginsberg varit en annan ledstjärna är helt säkert. Onkel Dannys poesi är direkt och kombinerar på ett suggestivt vis impressioner från storstadens skiftande miljöer med sintrospektion mystik. Denne anarkistiske, socialistiske och buddhistiske (enligt hans egna uppgifter) poet är en evig rebell med ett språk som han har i sin makt och använder med precision.

Dikten som återges här heter i original Storbjerg-Spøgelset; Den Grå Mand, H#, och skrevs av Turell 1974. Den går att hitta i Døgn-Digte (Borgens förlag), som innehåller ett urval av Turells 70-talsproduktion.

Clemens Altgård

den Grå Mannen har nästan slagit ihjäl sig
för att få reda på om han levde
den Grå Mannen är ett slags skugga mellan natt och dag
den Grå Mannen smiter in i en rysarfilm
och dimper ned i en urgammal tibetansk dödsritual
där den Grå Mannen ger sitt enda och gamla nummer
"den Grå Mannen"
Åh den Grå Mannen performerar sin skugga
och blir själv en skugga av sin performance
den Grå Mannen blir en hostning runt gathörnet i skymningen
den Grå Mannen blir en serie steg som försvinner på trottoaren
och en fönsterruta slås igen någonstans
och en katt jamar på en bakgård
och det finns inga spår där den Grå Mannen varit
det är som om han ännu inte satt luften i rörelse
den Grå Mannen är en halmdocka i chansernas spel
den Grå Mannen är en halmdocka fast det är fel
den Grå Mannen kan kallas proffsamatör
den Grå Mannen har provkört alla showerna
den Grå Mannen försvinner ut och in i sin egen bild
den Grå Mannen är än illusionisten än illusionen
den Grå Mannen verkar veta allt värt att veta
och inte ha någon lust att berätta längre
Han kommer aldrig mer att säga något till någon
bara vandra luften tunn och byta gator och årtal
och kropp och adress
den Grå Mannen är vindens vibrato
den Grå Mannen är den Evige Juden
den Grå Mannen är Zombien Golem Frankenstein
hans ögon är så öppna att inget kan tränga in
hans öron uppfattar den mest avlägsna tystnad
den Grå Mannen är skuggornas sång
och om natten blir var skugga lång